

מסורת הש"ס

א) [נעלם נח: כמותו פו.], ב) סנהדרין ו. ג. לקמן קו: (בסוּת כח: ג) כלאים פ"ז מ"ד וה' יבמות פג., ד) ב"ב ב' (וש"ק), ט) בפי' אלו מלאו דף ל': פי' רש"י בית חייהם ללמוד לכן אומנות להתפרנס זו וחוקות ומורות כמיני ברישא דקדק, ו) נד"ה (לפנים), ז) מיומר, ח) נד"ה שערין, ט) נד"ה השמא, י) נד"ה וסכר,

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה טיהר וכו' דר"מ היא דללן וכו': ב) בא"ר מיו: קשה מטייה את הטמא כ"ל: ג) בא"ר וה' דעני כח לאוסרו דר"מ דדאין וכו': ד) בא"ר ואין זה אלא גרס: ה) ד"ה שחית' וכו' שאין זה משנה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מחיבת אבי' מבח' החיא משנה דהמסבך. ע"י לקמן דף קטן פ"ב מוס' ד"ה ל"ב הכ':

רבינו הגנאל

בית חייהם את הדרך זו גמילות חסדים אשר ליבו זה ביקור חולים בה זו קבורה ואת המעשה זו הדרך אשר יעשו זה לפנים משורת הדין. ריש לקיש אחוזי דינר ל"י אלעזר אמי' ליה מעליא הוא אמי' ליה חזי דיעלך סמיכנא, אמי' ליה למאי אמי' ליה דאי משכחא בישא מחייבנא לך, והא את הוא ואמרת מאן הוא תנא דדאין דינא דגרמא ר' מאיר, מאי לאו ר' מאיר ולא סבירא לך בוותיה, ור"ייקני הי ר' מאיר אילימא הא דתנן דן את הדין וזכה החייב ח"יב הוכזא כול', ודחוקן הא ר' אילעאי והוא שנטל נתנו ביד. אלא לצבוע לו אדום וצבעו שחור, דחינן דילמא שני ההם בדידים קא עבדי, אלא הא מחיצת הכרם שנפרצה אומ' לו לבשל הכרם גדור נתיאש ולא גדר הוי זה קידש חייב באחיותו, פיר' חייב לשלם הורע דקימא לן זה סומך לגדר וזורע וזה סומך ונוטע, וכיון שנפרץ הגדר נתערבו ונאסרו תבואת הכרם וזורע ומפני שלא גדר גרם לזרע להיאסר, לפיכך נתחייב בעל הגדר לשלם דמי הורע שנאסר נתברר כי אפי"ם שלא עשה מעשה בידים אלא ישב ולא גדר וגרם הוּק לחבירו חייב וכן הלכה. מתני'. נתן צמר לצבע והקדיחתו יורה גוון לו דמי צמר, צבעו כעור כול'. פירי' כעור כולבוט, ופירי' כולבוט

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

בית חייהם. ט) תלמוד תורה: **ציקור חולים וקבורה**. פרכינן באלו מציאות [ב"מ ל:]: היינו גמילות חסדים ומוקי לה ציקור חולים בנן גילו ונטול אחד מששים בחליו וקבורה בזקן ואינו לפי כבודו ואפילו הכי חייב: **שנשא ונתן ביד**. וזיכה את החייב שהיה לו משכון למלוה ממנו ונטל

דיין למשכון והחזירו ללוה. וחייב את

הזכאי נטל ביד ממון מן הנתבע ושילם לתובע. וטימא את הטהור נטל שרץ בידים וחרקו עליה לטמאו ודאי להחזיק דבריו. וטיהר את הטמא נטל הדיין לפירות טמאים וערבן עם שאר פירות האיש השואלו. והוה ליה עושה מעשה צדים ומוזיק והכי מפרש בסנהדרין בפרק אחד דיני ממונות (דף לג.): **קידש**. אסר את התבואה: **מחילת הכרם**. קיימא לן היה גדר בנתיים זה סומך וזרעים לגדר מנאך וזה סומך גפנים לגדר מנאך בלא יחפור (ב"ב דף טו.):

גדור

מה שעשה עשוי וישלם מביתו הא איתמר עלה אמר רבי אילעא אמר רב יוהוא שנמל ונתן ביד אלא הא ר' מאיר אומר גותן לו דמי צמרו התם קא עביד בידים אלא הא ר' מאיר דתנן ‏ה‏‏ המסבך גפנו על גבי תבואתו של חבירו הרי זה קידש וחייב התם גמי קא עביד בידים אלא הא ר"מ דתניא ‏ז‏ה‏ מחיצת הכרם שנפרצה אומר

כמו ר' חייא דאע"ג דלא אמרה ליה הוה מחייב אי לאו משום דלא הוה צריך למילף ורב אלפס כתב דלעולם לא מחייב עד שאמרו לו: **טיימא את הטהור**. אע"ג דאמר בהניזקין (גיטין דף נב:) המטמא והמדמע והמנאך בשוגג פטור הכא אית ליה לחיובי אע"ג דשוגג הוא מההיא טעמא דמחייב התם בנזמזל למ"ד היזק שאין ניכר לא שמיא היזק כדי שלא יתא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרותיו של חבירו הכא גמי חייב כדי שידקדק בדין ויפה ולמ"ד גמי שמיא היזק ושוגג פטור כדי שידיעו הכא חייב דליכא למיחש להכי דאפילו טייהר את הטמא ועירצו עם פירותיו ליכא למיחש שמה אחר"כ לא יודיענו שהן טמאים לכיון שדיין זה חכם ובעל הוראה ודאי יודיענו: **מיהרר את הטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו**. א"א ליישב טייהר את הטמא בשום ענין אלא כשעירצו עם פירותיו כדמפרש במסקנא בפי' אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לג: ושס"ה) ובפרק עד כמה (בסוּת דף כח: ושס) דאם הן בעין לא מה שעשה עשוי ולא ישלם מצימו שייך בזה והא דלא מפרש הכי אלא כי מוקי לה כשנשא ונתן ביד לאו משום דמעיקרא לאו בזהי עסקינן אלא דמעיקרא לא איירי כשעירבן חכם אלא הצעלים אבל במסקנא קאמר שהכנס בעצמו עירבן ובבכורות שבה ליישב וישלם מצימו בטייהר את הטמא כשעירצו עם פירותיו איירי כשעירצו עם פירות מועטים ובסנהדרין שבה ליישב מה שעשה עשוי איירי כשעירצו עם פירות מרובים ונתבטלו הטמאים ברוב דתרווייהו ליכא לאוקמי בענין אחד דפשיטא בדמקום מה שעשה עשוי שהוא טהור לא שייך ישלם מצימו וא"ת למאי דבעי לאוקמי כר"מ היכי מתבטלים הטמאים ברוב והא ס"ל לר"מ בהניזקין (גיטין דף נד:) גבי אגוזי פרך ורימוני בזהן כפלו ונתפלעזו אפילו שוגג לא יעלו וי"ל דשוגג כי האי שעה ע"פ חכם לא קני' ר' מאיר א"ר א"ר התם דוקא שנתפלעזו אחר הנפילה שנאסרו בתחילת תערובתן קאמר ר' מאיר דלא יעלו אבל אם נתפלעזו קודם שנתערבו מודה ר"מ דשרי א"ר בזה מילתא דוקא דדאין דינא דגרמי איתא כר"מ ותימה מאי בעי לאתויי מהכא דר' מאיר א) דדאין דינא דגרמי ואמאי מוקי לה גמי כשנשא ונתן ביד בלא נשא ונתן ביד חייב אפילו לרבנן דלא דייני דינא דגרמי כיון בדאמירה בעלמא קס דינא כדמוכח בפרק אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לג: ושס"ה) דקאמר אי אמרת בשלמא טעה בדבר משנה אין חזר אלמנא קס דינא היינו דקמפחד ר"ט אלא אי אמרת חזר לימא ליה כיון דאילו הואי פרה [קמן] הוה הדרא השתא גמי דיקן לאו דינא ולא כלום עצבת והתם ע"כ אחי כרבנן דלר"מ דדאין דינא דגרמי אע"ג דאילו הואי קמן הוה הדר היה לו להמחייב כמו מראה דינר לשולחני דחייב אע"ג דאילו הוה קמן הוה מהדר ליה וי"ל דלעולם ההיא סוגיא כר"מ ולא דמי למראה דינר לשולחני דכיון שהראהו לשולחני שוב לא היה לו להראותו לאחר אבל גבי פרה כשאסרה לו חכם זה לא היה לו למחר להאכילה לכלבים או לערצם עם פירות והיה לו לישאל עדיין לחכם אחר וימיהו קשה מטייהר א) הטמא אמאי מחייב חכם אפילו לר"מ במה שעירצו בעל הבית עם פירות יימא כיון דאילו לא עירצו הוה הדר השתא גמי לאו כלום עצד וכן ברישא דהך דין את הדין בפי' עד כמה (בסוּת דף כח.) דתנן מי שאינו מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו הרי זה יקצר וישלם מצימו ואמאי יימא כיון דאילו לא נשחט היה מותר השתא גמי לאו כלום עצד וע"כ דע"כ סוגיא דהכא ובבכורות דלא כרב חסדא דהא משמע דאליבא דר"מ יימא ליה בלא נשא ונתן ביד אלא כרב ששת וא"כ כיון דמה שעשה עשוי משום דאיירי דטעה בשיקול הדעת כדמוקי לה רב ששת בריש סנהדרין (דף א.) למה נתחייב הדיין לרבנן במאי דנגע ביה שרץ הלא בלאו הכי מה שעשה עשוי ועוד היכא דקס דינא למה לא יתחייב אפילו לרבנן דלא דייני דינא דגרמי מ"ש מכהנים שפיגלו במקדש דמוזיזין חייבין צין לר"מ צין לרבנן אע"ג דבדבור בעלמא מיפסל ולא חשיב דינא דגרמי וגראה לפרש דכל היכא דקס דינא אפילו בדבור חשיב כמעשה ולא בגרמא ומחייב אפילו לרבנן אבל היכא דאילו הוה קמן הוה הדר כגון מראה דינר וכגון טעה בדבר משנה לר"מ חייב ולרבנן פטור דהא ודאי גרמא הוא מה שהאכילו אחרי כן על פיו או מה שעירצו עם פירותיו וסוגיא דסנהדרין כרבנן והא דבעי הכא לאוכוחי דר"מ א) דאין דינא דגרמי מטייהר את הטמא דייק דחייב חכם במה שעירצם בעל הבית עם פירותיו ומחייב את הזכאי דחייב חכם אמאי דשילם וזכאי אחר כך אבל טימא את הטהור וזיכה את החייב בדבוריו של חכם מה שעשה עשוי חייב לשלם אפילו לרבנן דלא דייני דינא דגרמי וכן בפרק עד כמה (בכורות דף כח:) דקאמר לימא תנן סתמא כר"מ משום טייהר את הטמא וחייב את הזכאי קאמר ולא משום טימא את הטהור וזיכה את החייב והא דמפרש התם לשנויי מתני' כרבנן טימא את הטהור דנגע בה שרץ וזיכה את החייב שהיה לו משכון ונטלו הימנו אגב אחרינא מפרש להו א"ר סוגיא דהתם כרב חסדא ומפרש האמת ורישא דמי שאין מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו לאו דוקא אלא הוא עצמו שחטו וע"כ לרבנן מ"ש דפטרי בשורף שטרות חבירו מטימא הטהור וכהנים שפיגלו דלא חשיב דינא דגרמי דמה לי אם גורס לו הפסד ע"י ששורף שטרותיו ומה לי ע"י דיבורו וא"ל דייבור חשיב כמעשה והוי מוזיק בגוף הממון בידים אבל בשורף שטר אינו נוגע בגוף הממון וימיירא בעלמא הוא דקלי מיניה ואין א) אלא גרס בעלמא ועוד י"ל דסוגיא דהכא ובבכורות דלא כרב ששת אלא כרב חסדא דלא קס דינא דדיבורי' בעלמא ואיירי בנשא ונתן ביד כדמוקי התם רב חסדא אלא דס"ד דגמ' דנשא ונתן בעלי דינין דחיי דאיירי בנשא ונתן ביד הדיין עצמו: **שאני התם דבידיים עבדי**. תימה ודקארי לה מאי קארי לה וי"ל משום דאין האמר משתנה מיד כשנותן בסממנים דאין קולט הצבע מיד עד ב' ימים או ג' וגרמא בעלמא הוא ודומה למסבך גפנו שאין מוזיק עד אחר זמן ובתרווייהו משני בידים קעביד ומ"מ מסבך גפנו לא מוזיק כל כך בידים כמו בצמר לצבע לפיכך הביאה אחר כך: **מחיצת הכרם שנפרצה** בו'. אור"ת שאין א) משנה בשום מקום אלא ברייתא היא ומ"מ דייק דאתא כר"מ * מכא ההיא משנה דהמסבך דלעיל דפליגי התם בסיפא ר' יוסי ור"ש ואמרי אין אדם אוסר דבר שאין שלו וא"כ ברייתא דמחילת הכרם כר' יוסי ור"ש לא אתיא אלא כת"ק דידהו דהיינו כר"מ דסתם משנה ר"מ היא וא"ת ומאן תנא דפליג דרר"מ דינא דגרמי דרבי יוסי ור"ש לא פליגי אלא משום דאין אדם אוסר דבר שאין שלו ורבנן דפליגי אדר"ש בדבר הגורם לממון ליכא למימר דיש חילוקין כלפרישית במרובה (לעיל דף עא:) וי"ל דההוא תנא דפרק המנח (לעיל דף לג:) דקתני שחטו ונתנו במתנה מה שעשה עשוי פליג אר"מ דמשמע דיש לפטור יותר בשורף שטרותיו מנשחטו ולמאן דדאין דינא דגרמי אמר לעיל דמונצי ביה דמי שטרא מעליא:

פרק תשיעי בבא קמא

לפנים משורת הדין עבד ברתני [רב יוסף] והודעת להם וגו'. והך ברייתא מיייתי גמי בפרק אלו מציאות (ב"מ דף ל:): גבי זקן ואינו לפי כבודו ורבי ישמעאל בר' יוסי לפנים משורת הדין עבד דמתני כו' אבל בסוף פרק האומנים (שם דף פג.) גבי רבה בר רב הונא דשקלינהו לגלוימיהו דהנהו שקולאי לא מיייתי לה אלא מיייתי למען דלא צריך טובי' ומפי' הר"י מאורלייני"ש בדבר שאחרים חייבין וזה פטור כמו רבי חייא דהכא ור' ישמעאל ברבי יוסי באלו מציאות (שם דף ל:): אבל בזהיא דרבה בר רב הונא אין חילוק בינו לצין אחרים ואין נראה דבפרק אלו מציאות (שם דף נד: ושס"ה) אמר דעבד לפנים משורת הדין גבי הא [דלצוה] דשמואל אשכחיהו להנן חמרי במדברא אהדרינהו למרייהו לנכר מריסר ירחי שתא ובההיא פטרי כ"ע וי"ל דבהנהו שקולאי לא שייך לפנים משורת הדין כיון שעשו לו היזק גדול בפשיעה ששיצרו לו חצית של יין: **אחרי דינר דר' אצער**. אכתי הוה צריך למיגמר דאי לא הוה צריך למיגמר לא היה מחויב כדמשמע גבי ר' חייא דעבד לפנים משורת הדין והא דקאמר א) (מר) חזי דעלך קסמכינא אפילו לא אמר הוה מחייב :

הוא מההיא טעמא דהניזקין (גיטין דף נב:) המטמא והמדמע והמנאך בשוגג פטור הכא אית ליה לחיובי אע"ג דשוגג הוא מההיא טעמא דמחייב התם בנזמזל למ"ד היזק שאין ניכר לא שמיא היזק כדי שלא יתא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרותיו של חבירו הכא גמי חייב כדי שידקדק בדין ויפה ולמ"ד גמי שמיא היזק ושוגג פטור כדי שידיעו הכא חייב דליכא למיחש להכי דאפילו טייהר את הטמא ועירצו עם פירותיו ליכא למיחש שמה אחר"כ לא יודיענו שהן טמאים לכיון שדיין זה חכם ובעל הוראה ודאי יודיענו: **מיהרר את הטמא מה שעשה עשוי וישלם מביתו**. א"א ליישב טייהר את הטמא בשום ענין אלא כשעירצו עם פירותיו כדמפרש במסקנא בפי' אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לג: ושס"ה) ובפרק עד כמה (בסוּת דף כח: ושס) דאם הן בעין לא מה שעשה עשוי ולא ישלם מצימו שייך בזה והא דלא מפרש הכי אלא כי מוקי לה כשנשא ונתן ביד לאו משום דמעיקרא לאו בזהי עסקינן אלא דמעיקרא לא איירי כשעירבן חכם אלא הצעלים אבל במסקנא קאמר שהכנס בעצמו עירבן ובבכורות שבה ליישב וישלם מצימו בטייהר את הטמא כשעירצו עם פירותיו איירי כשעירצו עם פירות מועטים ובסנהדרין שבה ליישב מה שעשה עשוי איירי כשעירצו עם פירות מרובים ונתבטלו הטמאים ברוב דתרווייהו ליכא לאוקמי בענין אחד דפשיטא בדמקום מה שעשה עשוי שהוא טהור לא שייך ישלם מצימו וא"ת למאי דבעי לאוקמי כר"מ היכי מתבטלים הטמאים ברוב והא ס"ל לר"מ בהניזקין (גיטין דף נד:) גבי אגוזי פרך ורימוני בזהן כפלו ונתפלעזו אפילו שוגג לא יעלו וי"ל דשוגג כי האי שעה ע"פ חכם לא קני' ר' מאיר א"ר א"ר התם דוקא שנתפלעזו אחר הנפילה שנאסרו בתחילת תערובתן קאמר ר' מאיר דלא יעלו אבל אם נתפלעזו קודם שנתערבו מודה ר"מ דשרי א"ר בזה מילתא דוקא דדאין דינא דגרמי איתא כר"מ ותימה מאי בעי לאתויי מהכא דר' מאיר א) דדאין דינא דגרמי ואמאי מוקי לה גמי כשנשא ונתן ביד בלא נשא ונתן ביד חייב אפילו לרבנן דלא דייני דינא דגרמי כיון בדאמירה בעלמא קס דינא כדמוכח בפרק אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לג: ושס"ה) דקאמר אי אמרת בשלמא טעה בדבר משנה אין חזר אלמנא קס דינא היינו דקמפחד ר"ט אלא אי אמרת חזר לימא ליה כיון דאילו הואי פרה [קמן] הוה הדרא השתא גמי דיקן לאו דינא ולא כלום עצבת והתם ע"כ אחי כרבנן דלר"מ דדאין דינא דגרמי אע"ג דאילו הואי קמן הוה הדר היה לו להמחייב כמו מראה דינר לשולחני דחייב אע"ג דאילו הוה קמן הוה מהדר ליה וי"ל דלעולם ההיא סוגיא כר"מ ולא דמי למראה דינר לשולחני דכיון שהראהו לשולחני שוב לא היה לו להראותו לאחר אבל גבי פרה כשאסרה לו חכם זה לא היה לו למחר להאכילה לכלבים או לערצם עם פירות והיה לו לישאל עדיין לחכם אחר וימיהו קשה מטייהר א) הטמא אמאי מחייב חכם אפילו לר"מ במה שעירצו בעל הבית עם פירות יימא כיון דאילו לא עירצו הוה הדר השתא גמי לאו כלום עצד וכן ברישא דהך דין את הדין בפי' עד כמה (בסוּת דף כח.) דתנן מי שאינו מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו הרי זה יקצר וישלם מצימו ואמאי יימא כיון דאילו לא נשחט היה מותר השתא גמי לאו כלום עצד וע"כ דע"כ סוגיא דהכא ובבכורות דלא כרב חסדא דהא משמע דאליבא דר"מ יימא ליה בלא נשא ונתן ביד אלא כרב ששת וא"כ כיון דמה שעשה עשוי משום דאיירי דטעה בשיקול הדעת כדמוקי לה רב ששת בריש סנהדרין (דף א.) למה נתחייב הדיין לרבנן במאי דנגע ביה שרץ הלא בלאו הכי מה שעשה עשוי ועוד היכא דקס דינא למה לא יתחייב אפילו לרבנן דלא דייני דינא דגרמי מ"ש מכהנים שפיגלו במקדש דמוזיזין חייבין צין לר"מ צין לרבנן אע"ג דבדבור בעלמא מיפסל ולא חשיב דינא דגרמי וגראה לפרש דכל היכא דקס דינא אפילו בדבור חשיב כמעשה ולא בגרמא ומחייב אפילו לרבנן אבל היכא דאילו הוה קמן הוה הדר כגון מראה דינר וכגון טעה בדבר משנה לר"מ חייב ולרבנן פטור דהא ודאי גרמא הוא מה שהאכילו אחרי כן על פיו או מה שעירצו עם פירותיו וסוגיא דסנהדרין כרבנן והא דבעי הכא לאוכוחי דר"מ א) דאין דינא דגרמי מטייהר את הטמא דייק דחייב חכם במה שעירצם בעל הבית עם פירותיו ומחייב את הזכאי דחייב חכם אמאי דשילם וזכאי אחר כך אבל טימא את הטהור וזיכה את החייב בדבוריו של חכם מה שעשה עשוי חייב לשלם אפילו לרבנן דלא דייני דינא דגרמי וכן בפרק עד כמה (בכורות דף כח:) דקאמר לימא תנן סתמא כר"מ משום טייהר את הטמא וחייב את הזכאי קאמר ולא משום טימא את הטהור וזיכה את החייב והא דמפרש התם לשנויי מתני' כרבנן טימא את הטהור דנגע בה שרץ וזיכה את החייב שהיה לו משכון ונטלו הימנו אגב אחרינא מפרש להו א"ר סוגיא דהתם כרב חסדא ומפרש האמת ורישא דמי שאין מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו לאו דוקא אלא הוא עצמו שחטו וע"כ לרבנן מ"ש דפטרי בשורף שטרות חבירו מטימא הטהור וכהנים שפיגלו דלא חשיב דינא דגרמי דמה לי אם גורס לו הפסד ע"י ששורף שטרותיו ומה לי ע"י דיבורו וא"ל דייבור חשיב כמעשה והוי מוזיק בגוף הממון בידים אבל בשורף שטר אינו נוגע בגוף הממון וימיירא בעלמא הוא דקלי מיניה ואין א) אלא גרס בעלמא ועוד י"ל דסוגיא דהכא ובבכורות דלא כרב ששת אלא כרב חסדא דלא קס דינא דדיבורי' בעלמא ואיירי בנשא ונתן ביד כדמוקי התם רב חסדא אלא דס"ד דגמ' דנשא ונתן בעלי דינין דחיי דאיירי בנשא ונתן ביד הדיין עצמו: **שאני התם דבידיים עבדי**. תימה ודקארי לה מאי קארי לה וי"ל משום דאין האמר משתנה מיד כשנותן בסממנים דאין קולט הצבע מיד עד ב' ימים או ג' וגרמא בעלמא הוא ודומה למסבך גפנו שאין מוזיק עד אחר זמן ובתרווייהו משני בידים קעביד ומ"מ מסבך גפנו לא מוזיק כל כך בידים כמו בצמר לצבע לפיכך הביאה אחר כך: **מחיצת הכרם שנפרצה** בו'. אור"ת שאין א) משנה בשום מקום אלא ברייתא היא ומ"מ דייק דאתא כר"מ * מכא ההיא משנה דהמסבך דלעיל דפליגי התם בסיפא ר' יוסי ור"ש ואמרי אין אדם אוסר דבר שאין שלו וא"כ ברייתא דמחילת הכרם כר' יוסי ור"ש לא אתיא אלא כת"ק דידהו דהיינו כר"מ דסתם משנה ר"מ היא וא"ת ומאן תנא דפליג דרר"מ דינא דגרמי דרבי יוסי ור"ש לא פליגי אלא משום דאין אדם אוסר דבר שאין שלו ורבנן דפליגי אדר"ש בדבר הגורם לממון ליכא למימר דיש חילוקין כלפרישית במרובה (לעיל דף עא:) וי"ל דההוא תנא דפרק המנח (לעיל דף לג:) דקתני שחטו ונתנו במתנה מה שעשה עשוי פליג אר"מ דמשמע דיש לפטור יותר בשורף שטרותיו מנשחטו ולמאן דדאין דינא דגרמי אמר לעיל דמונצי ביה דמי שטרא מעליא:

אומר

עין משפט
נר מצוה

עט א מיי' פ"י מהל' שטרות הלכה ה סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שז סעיף ו:

פ ב מיי' פ"ז מהל' חובל ומוזק הלכה יא ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין ע טוש"ע ח"מ סי' שפו סעיף א:

פא ג ד מיי' פ"ו מהלכות סנהדרין הלכה ג סמג עשין לו טוש"ע ח"מ סי' כה סעיף ג:

פב ה מיי' פ"ו מהל' כלאים הלכה ז סמג לאון רפ טוש"ע י"ד סי' רלו סעיף מז:

מוסף רש"י

בית חייהם. ללמוד להם אומנות להתפרנס גו. חוקות ומורות כמיני ברישי' דקדא (ב"ם ל:). דדאין דינא דגרמי. המחייב את הגורם הפסד לחבירו (בבבבות טו). שנטל נתן ביד. שנטל הוא המשות ממנו בידו ופרעו לבעל דין (בבברות כח.). הרי זה קידש. לשון סן מוקדש (דברים כב) אסר תבואת חבירו וחייב לשלם (יבמות פג). מחיצת הכרם. שממך לשהי הלנן של חבירו (ב"ב ב.).